Projectbesluit

als instrument uit de omgevingswet

Webinar UvW/ADS, 6 mei 2020

Chantal Jeuriens

waterschap limburg

Programma

- Projectbesluit
- Afwegingskader
- Overgangsrecht
- Projectprocedure
- Model Projectbesluit Omgevingswet

Projectbesluit

Definitie

Kenmerken

Inhoud

waterschap
limburg

Definitie projectbesluit

Het projectbesluit onder de Omgevingswet is een besluit dat ambtshalve door de minister, gedeputeerde staten of het dagelijks bestuur van een waterschap wordt genomen en dat bedoeld is om complexe projecten met een publiek belang in de fysieke leefomgeving toe te staan (Ow 5.44).

Projectbesluit vervangt….

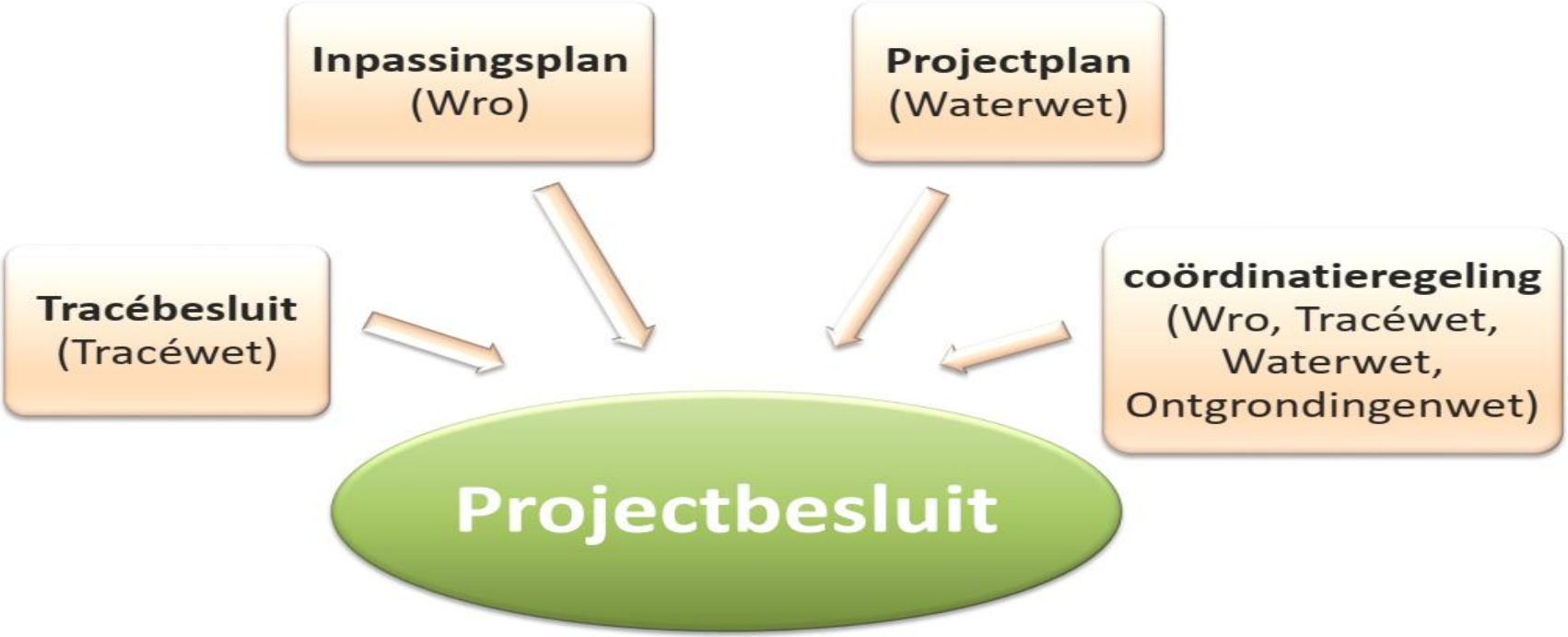

Waarvoor is het projectbesluit?

Het projectbesluit maakt projecten met een publiek nationaal, provinciaal of waterschapsbelang mogelijk

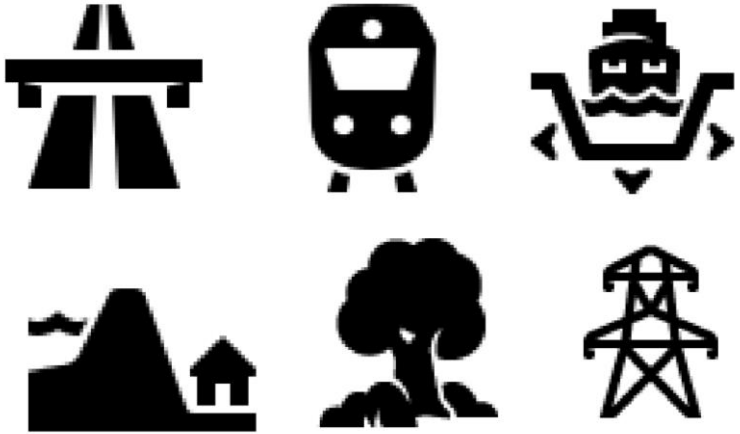

Vraag/poll

- Binnen welke overheid bent u werkzaam?
  - Rijk
  - Provincie
  - Gemeente
  - Waterschap
  - Adviesbureau (voor alle of meerdere overheden)

Wanneer projectbesluit door Minister?

Verplicht

- bij aanleg auto(snel)wegen, vaarwegen, spoorwegen, bepaalde wijzigingen daarvan en primaire waterkeringen (Ow, art 5.46);
- voor in artikel 9b (nieuw) van de Elektriciteitswet genoemde productie-installaties, bijvoorbeeld bij een productie-installatie voor windenergie > 100 MW;
- voor aanleg en uitbreiding van in artikel 39 b Gaswet genoemde gastransportnetten en de aanleg of uitbreiding van de genoemde LNG-installatie;
- voor de aanleg van de in artikel 141a Mijnbouwwet (nieuw) genoemde projecten.)

Wanneer projectbesluit door Minister?

Als keuze

- Het Rijk kan een projectbesluit opstellen voor andere projecten met een nationaal belang.
- Bij de inzet van het projectbesluit moet rekening gehouden worden met de algemene criteria voor verdeling van taken en bevoegdheden (Ow, art 2.3).
- Op hoofdlijnen is het criterium: decentraal, tenzij dat anders geregeld is in de wet of niet doelmatig en doeltreffend is.

Wanneer projectbesluit door Provincie?

Verplicht

- De Invoeringswet Omgevingswet wijzigt o.a. de Elektriciteitswet 1998 (Iw, art 6.1). Hier wordt geregeld dat de provincie de projectprocedure in ieder geval moet toepassen op de aanleg of uitbreiding van een windenergieproject van ten minste 5 MW, maar minder dan 100MW.

Wanneer projectbesluit door Provincie?

Als keuze

- Een projectbesluit is mogelijk bij projecten met een provinciaal belang. Het provinciale of nationale belang kan bijvoorbeeld volgen uit een (provinciale of nationale) omgevingsvisie of een programma.
- Of een onderwerp van provinciaal of nationaal belang is, is mede afhankelijk van de bestuurlijke context op een bepaald moment.

Gemeentelijke projecten van publiek belang

- De gemeente kan het projectbesluit niet inzetten als instrument. Een gemeente kan haar omgevingsplan wijzigen indien nodig of een omgevingsvergunning verlenen om van het plan af te wijken.
- Als gemeenten de aangegeven stappen uit de projectprocedure volgen voor het opnemen van regels in het omgevingsplan voor een gemeentelijk project van publiek belang, dan geldt de versnelde beslistermijn en beroep in één instantie zoals die geldt voor de projectprocedure.

Wanneer projectbesluit door Wp

Verplicht

- bij vaststelling door DB van het waterschap van projectbesluit voor de aanleg, verlegging of versterking van primaire waterkeringen die niet in beheer zijn bij het Rijk (Ow, art. 5.46, lid 2)

Wanneer projectbesluit door Wp

Als keuze

- bij aan het waterschap toegedeelde taken voor de fysieke leefomgeving op het gebied van het beheer van watersystemen en de zuivering van stedelijk afvalwater (Ow., art. 5.44 jo 2.17 lid 3)

Voor alle primaire waterkeringen

Projectbesluit light

- vaststellen project
- wijziging omgevingsplan

Integraal projectbesluit

- vaststellen project
- wijziging omgevingsplan
- uitvoeringsbesluiten

Voor alle andere projecten

Vergunning eigen dienst

- Omgevingsvergunning voor een wateractiviteit.
- Activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor de waterkwaliteit, waterkwantiteit en waterveiligheid
- Geregeld in de Waterschapsverordening.
- Niet geregeld: andere vergunningen

Projectbesluit light / integr.

- Vaststellen project
- Wijziging omgevingsplan
- (Uitvoeringsbesluiten andere overheden)

Vergunning eigen dienst

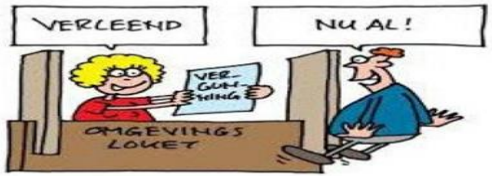

Voordelen

- Regie meer bij waterschap
- Coördinatie van vergunningen is mogelijk, maar hoeft niet (afdeling 3.5 Awb)
- Past beter bij kleine projecten (minder werk)
- Geen goedkeuring van GS nodig
- Uitgangspunt reguliere voorbereidingsprocedure (16.62 Ow) tenzij MER dan afdeling 3.4 Awb. Bevoegd gezag heeft <u>geen vrije keuze meer om procedure te kiezen.</u>

Vergunning eigen dienst

Nadelen

- Vraagt veel van capaciteit team vergunningen (voorheen immers projectplannen door projectorganisatie)
- Bij integrale gebiedsontwikkeling geen optie

Omgevingsvergunning voor wateractiviteit, andere toestemmingen door (meestal) B&W

Kenmerken Projectbesluit

- **Projectbesluit integraal**; aanpassing omgevingsplan gemeente en noodzakelijke uitvoeringsbesluiten, bevoegd gezag voor T&H op deze uitvoeringsbesluiten, goedkeuring door GS, rechtstreeks beroep bij Raad van State
- **Projectbesluit light**; aanpassing omgevingsplan gemeente en coördinatie op de benodigde uitvoeringsbesluiten van gemeenten door provincie, goedkeuring door GS, rechtstreeks beroep bij Raad van State
- **Vergunning eigen dienst**; afstemming en coördinatie noodzakelijk met gemeente voor alle andere besluiten, bezwaar, beroep, hoger beroep

BESTEMMINGSPLAN
OMGEVINGSPLAN

vergunning
verleend

Omgevingsvergunning

TOEZICHT &
HANDHAVING

Wijziging omgevingsplan in projectbesluit

- het projectbesluit wijzigt de regels van het omgevingsplan en kan besluiten over omgevingsvergunning inhouden, waardoor een afzonderlijke planwijziging of omgevingsvergunning niet meer nodig is.
- Behoeft geen goedkeuring gemeenteraad.

Vraag/poll

- Was het bij gemeenten bekend dat met het integrale projectbesluit het omgevingsplan van de gemeente kan worden gewijzigd zonder goedkeuring van de gemeenteraad?
  - Ja
  - Nee

Handhavingstaak

- Voor zover een projectbesluit geldt als omgevingsvergunning ligt de handhavingstaak voor die omgevingsvergunning bij het bestuursorgaan dat dit projectbesluit heeft vastgesteld (Ow, art 18.2).
- Dit geldt niet als de omgevingsvergunning na het nemen van het projectbesluit wordt verleend, bijvoorbeeld met toepassing van de coördinatieregeling. Handhaving ligt dan bij het bevoegd gezag voor die vergunning.

Vraag/poll

- Was het bij gemeenten bekend dat de handhavingstaak voor de bij het integrale projectbesluit vastgestelde omgevingsbesluiten bij het bestuursorgaan komt te liggen dat het Pb heeft vastgesteld?
  - Ja
  - Nee

Opgave in overleg met gemeenten

- ✓ Afstemming hoe we deze wijzigingen gaan formuleren, contacten leggen
- ✓ Mogelijkheden mandatering bevoegd gezag T&H bespreken
- ✓ Dossierdeling tussen WL en gemeenten

Samenwerken

Inhoud projectbesluit

Bevat <u>in ieder geval</u>:

- Projectbeschrijving met toelichting (aanleiding en doel van het project, wettelijk kader, projectprocedure, rechtsbescherming, projectgebied, inwerkingtreding, evt. vooraf verrichtte onderzoeken)
- Permanente/tijdelijke maatregelen en voorzieningen
- Maatregelen ter compensatie van nadelige gevolgen
- Resultaten verkenning, incl. verloop participatie

Inhoud projectbesluit

Bevat <u>mogelijk:</u>

- Artikelen die omgevingsplan wijzigen (indien van toepassing)
- Omgevingsvergunning →toezicht en handhaving
- Kaart (niet verplicht, wel wenselijk)
- Bepaalde andere besluiten

Afwegingskader

- Feitenweergave
- Beoordelingscriteria:
  - Op hoofdlijnen en in detail

waterschap
limburg

Waarom het projectbesluit?

- Eenvoud en overzicht door uniformering verschillende procedures
- Betere belangenafweging
- Snellere besluitvorming

Afwegingskader

Afwegingsruimte

- Projectbesluit light of integraal
- Projectbesluit of vergunning eigen dienst
- Vergunning eigen dienst of vrijstelling (waterschapsverordening)

→ Beperkte keuze voor primaire waterkeringen

→ Bepalen complexe projecten, publiek belang in fysieke leefomgeving

Vraag/poll

- Mijn organisatie heeft al een afwegingskader vastgesteld.
- Mijn organisatie is gestart met het opstellen van een afwegingskader.
- Mijn organisatie heeft (nog) geen afwegingskader vastgesteld.
- nvt

Afwegingskader

Feitenweergave

- Definitie
- Participatie en rechtsbescherming
- Reikwijdte besluit
- Bevoegd gezag en goedkeuringsvereiste
- Toezicht en handhaving

Afwegingskader

Beoordelingscriteria

Criteria op hoofdlijnen; opties

	Vrijstelling/ melding	Vergunning eigen dienst	Projectbesluit light	Projectbesluit integraal
A. onderhoud en beheer	+	+	-	-
B. wijziging aan het watersysteem (t.o.v. de legger)	-	+	+	+
C. Primaire waterkeringen	-	-	+	+

Afwegingskader

Beoordelingscriteria

- Criteria op detail - 1
  - ✓ Mate van complexiteit

    Voorkeur Projectbesluit, expliciete kennis noodzakelijk dan light
  - ✓ Planologische verandering (wijziging omgevingsplan).

    Voorkeur Projectbesluit
  - ✓ Onteigening nodig

    Projectbesluit is titel voor onteigening

Afwegingskader

Weerstand

Beoordelingscriteria

- Criteria op detail - 2
  - ✓ Weerstand

    Voorkeur vergunning of Projectbesluit light bij weerstand tegen specifiek uitvoeringsbesluit
  - ✓ Effecten op de omgeving

    Bij grotere effecten voorkeur Projectbesluit
  - ✓ Balans tussen de belangen van waterschap en gemeente

    Tegenstrijdige belangen kunnen relaties op scherp zetten, voorkeur afhankelijk van mogelijke samenwerking

Afwegingskader

Beoordelingscriteria

- Criteria op detail - 3
  - ✓ Mogelijkheid tot aandragen van alternatieven door de omgeving

    Voorkeur Projectbesluit
  - ✓ Doelstelling: wateroverlast/ waterveiligheid

    Bij waterveiligheid en wateroverlast voorkeur Projectbesluit
  - ✓ Wijze van aanbesteding

    Inzet marktwerking, planologische ruimte randvoorwaarden voor projectbesluit, voorkeur light variant

Overgangsrecht

- Veranderingen en overgangsrecht
- Screening
- Noodzakelijke acties
- Wijziging van het omgevingsplan in de overgangsfase

waterschap limburg

Vraag/poll

- Binnen mijn organisatie is bekend welke lopende projecten onder het overgangsrecht vallen.
- Binnen mijn organisatie wordt momenteel onderzocht welke lopende projecten onder het overgangsrecht vallen.
- Binnen mijn organisatie wachten we op de nieuwe datum van inwerkingtreding voordat we de lopende projecten screenen.

Veranderingen t.o.v. huidige wetgeving

Globaal enkele veranderingen met projectprocedure/besluit t.o.v.:

Tracébesluit (Tracéwet):

- Participatie in projectprocedure expliciet geregeld
- Projectbesluit wijzigt omgevingsplan direct indien nodig voor project
- Projectbesluit kan gelden als omgevingsvergunning of als ander besluit

Projectplan (Waterwet):

- Zie bij tracébesluit
- Verkenning is bij projectbesluit verplicht

Inpassingsplan (Wet Ruimtelijke Ordening):

- Zie hierboven
- Vaststelling projectbesluit ligt bij Gedeputeerde Staten

Overgangsrecht

1-?-202?
+1 ½ jaar?

- ✓ Vanaf inwerkingstredingsdatum Omgevingswet over op projectprocedure en projectbesluit.
- ✓ Ligt het ontwerp-plan ter visie voor inwerkingtreding dan oude recht
- ✓ Onder voorwaarden plan vaststellen binnen 1 ½ jaar
- ✓ Er geldt overgangsrecht voor projecten die in vergevorderd stadium zijn.

  →Als je nu start met voorbereiden tracébesluit, projectplan of inpassingsplan: volg zoveel mogelijk alvast de projectprocedure, voor Waterkeringenprojecten goed toepasbaar

Overgangsrecht

1-?-202?
+1 ½ jaar?

- ✓ Overgangsrecht voor overige projecten niet zo geschikt:
  - **Projectplanprocedure** moet verplicht worden doorlopen en dat gebeurt bij overige projecten nu niet.
  - Om de projectplanprocedure te mogen doorlopen moet op dit moment de provincie hiermee akkoord gaan.
  - **Vergevorderd stadium**
  - **Verkenning** (5.48, eerste lid Ow)
- ✓ **Escape**: vergunning eigen dienst voor overige projecten. Niet voor alle projecten een gewenste keuze.

Risico’s in beeld brengen

- Projecten naar risico indelen en keuzes maken
  1. vergunning eigen dienst
  2. inhaalslag maken en alles op alles stellen om het ontwerp-projectplan voor de inwerkingstredingsdatum ter visie te leggen
  3. bewust doorgaan en aan de voorwaarden van overgangsrecht voldoen dus met provincie in overleg over projectplanprocedure
  4. bewust uitstellen met (door)start tot inwerkingtreding Omgevingswet

Wijzigen omgevingsplan (overgangsfase)

- Een projectbesluit hoeft in de overgangsfase het omgevingsplan niet te wijzigen.
- Als het projectbesluit tijdens de overgangsfase het omgevingsplan niet wijzigt, geldt het, voor zover het in strijd is met het omgevingsplan, als omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit
- De gemeente moet er voor zorgen dat het omgevingsplan in overeenstemming met deze omgevingsvergunning wordt gebracht. Dit moet uiterlijk in 2029 zijn gebeurd, of anders binnen 5 jaar na vaststelling projectbesluit.

Projectprocedure

Procedure

- Kennisgevingen
- Participatie

Rechtbescherming

waterschap limburg

Projectprocedure

Projectprocedure

Gemeentelijk project van publiek belang

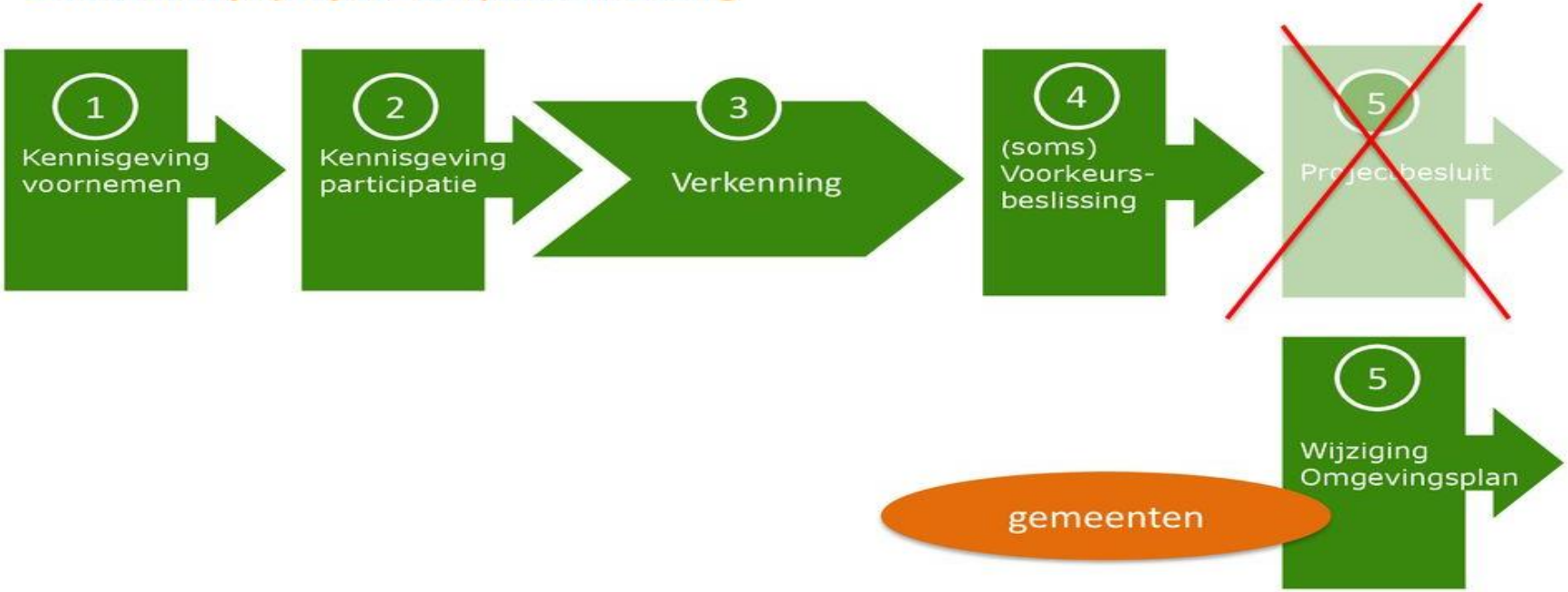

De projectprocedure (Ow. Afd. 5.2 en Ob, H5)

- Openbare kennisgeving voornemen/participatie/ mogelijke voorkeursbeslissing
- Bepalen reikwijdte onderzoek naar mogelijke effecten van het project
- (Soms) nemen voorkeursbeslissing
- Nemen ontwerp-projectbesluit
- Vaststellen projectbesluit door bevoegd gezag
- Eventueel aanpassing omgevingsplan en omgevingsvergunningen
- Goedkeuring provincie

Vraag/poll

- Binnen mijn organisatie zijn we al met projecten gestart onder de procedure van de omgevingswet.
  - Ja
  - Nee

Projectprocedure in Ow en Ob (1)

	Wet	Omgevingsbesluit
Kennisgeving voornemen	Artikel 5.47: 1. Bevoegd gezag geeft kennis van het voornemen een verkenning uit te voeren 2. Bevoegd gezag geeft aan wel of geen voorkeursbeslissing te nemen 3. Een ieder heeft de gelegenheid mogelijke oplossingen voor te dragen 4. Bevoegd gezag geeft uitgangspunten voor het redelijkerwijs in beschouwing nemen van oplossingen	Artikel 5.2: 1. Inhoudseisen voor het voornemen 2. Wijze van kennisgeving (aansluiting bij de Awb)
Kennisgeving participatie	Artikel 5.47: • Betrekken burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen	Artikel 5.3: • Inhoudseisen voor de kennisgeving • Wijze van kennisgeving (vormvrij) • Benodigde informatie beschikbaar stellen
Verkenning	Artikel 5.48: • Inhoud van de verkenning • Advies onafhankelijke deskundige over voorgedragen mogelijke oplossingen (optioneel) • Beslissing bevoegd gezag of oplossing in beschouwing wordt genomen	-

Projectprocedure in Ow en Ob (2)

	Wet	Omgevingsbesluit
Voorkeursbeslissing	Artikel 5.47: • Bevoegd gezag besluit tot wel of geen voorkeursbeslissing nemen (opgenomen in de kennisgeving voornemen) Artikel 5.49: • Inhoud van de voorkeursbeslissing	Artikel 5.4: • Verplichte voorkeursbeslissing bij bepaalde weg-, vaarweg- en spoorprojecten op rijksniveau Artikel 5.5: • Inhoud voorkeursbeslissing • Motivering participatie, waarbij voorgedragen oplossingen en advies onafhankelijke deskundige worden meegenomen
Projectbesluit	Artikel 5.51: • Motivering participatie, waarbij voorgedragen oplossingen en advies onafhankelijke deskundige worden meegenomen • Ook resultaten verkenning Artikel 5.52: • Het projectbesluit kan het omgevingsplan wijzigen en kan gelden als omgevingsvergunning en als ander besluit	Artikel 5.6: • Inhoudseisen projectbesluit Artikel 5.7: • Aanwijzing andere besluiten Artikel 5.8: • Advies en instemming andere besluiten

Kennisgeving voornemen/verkenning

- Voor welke opgave wordt verkenning uitgevoerd
- Wijze waarop verkenning wordt uitgevoerd
- Termijn waarbinnen verkenning wordt uitgevoerd
- Uitgangspunten voor in beschouwing te nemen mogelijke oplossingen
- Wie is het bevoegd gezag voor projectprocedure
- Wel*/geen voorkeursbeslissing

* Plan MER

Kennisgeving participatie
Voorbeeld Lob van Gennep

Lob van Gennep
Leven mét de Maas

- Wie wordt wanneer, waarover betrokken in projectprocedure (Idee, plan, realisatie, evaluatie)
  →uiterlijk bij aanvang van de verkenning (5.47, lid 4 Ow)!
- Rol bevoegd gezag
- Waar kan aanvullende informatie gevonden worden

Wat zijn de uitgangspunten van participatie?

- Vroegtijdig betrekken van partijen bij besluitvorming
- Participatie is voor en door burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties èn andere overheden
- Gebaseerd op vertrouwen
- Omgevingswet regelt het WAT, niet het HOE

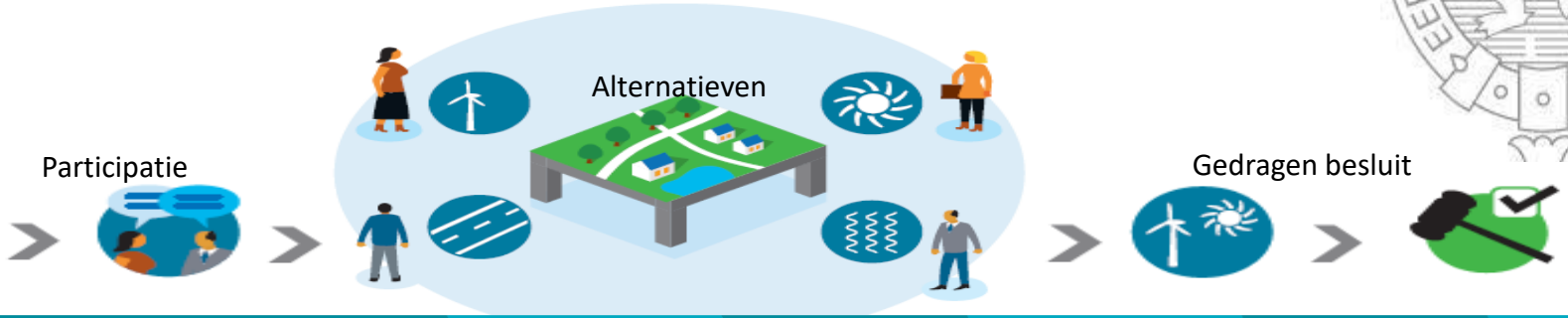

Leefregels projecten, check √

1. Participatieplan.
2. Breng de omgeving in actie en creëer een platform.
3. Geef heldere kaders, uitgangspunten en voorwaarden.
4. Haal kansen, bedreigingen en mogelijke oplossingen op (financiële participatie en meekoppelkansen).
5. Leg het participatieproces vast en voeg dat toe bij de besluitvorming.
6. Evalueer en verbeter.

Rechtsbescherming tegen het projectbesluit

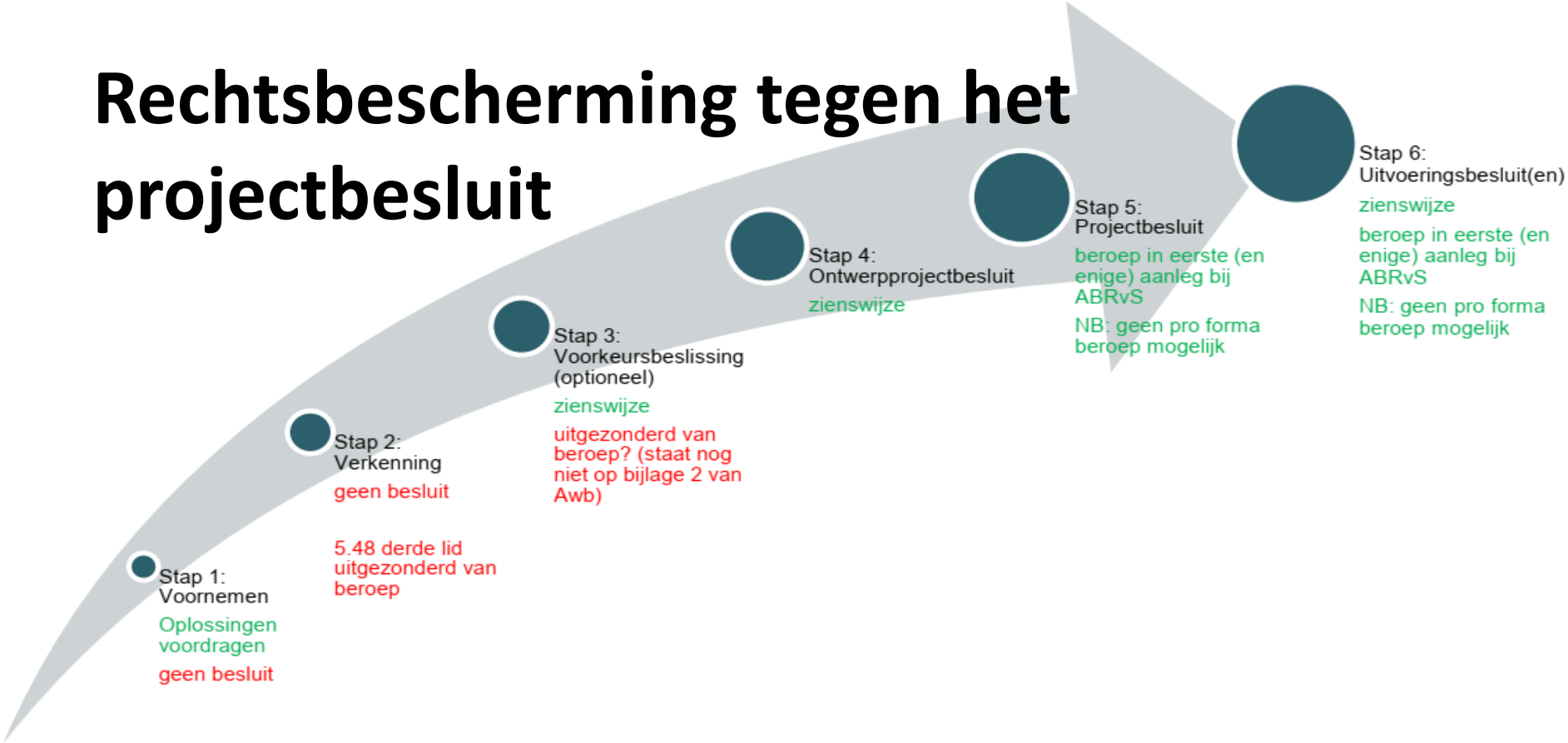

Procedure - afspraken

- ✓ We betrekken de gemeente vooraf aan de procedure
- ✓ Het participatieplan stellen we samen op
- ✓ Waar mogelijk meekoppelkansen
- ✓ We communiceren zoveel mogelijk samen

Samenwerken

Model Projectbesluit Omgevingswet

waterschap
limburg

Handreiking UvW

- Status: bestuurlijke vastgesteld → groeidocument
- Inbreng WL: integraal afwegingkader, review op inhoud
- Document met aanbevelingen per onderwerp
- Achtergrondinformatie over procedures (vrij juridisch maar handig als naslagwerk ook voor niet juristen)

UNIE VAN WATERSCHAPPEN

Bijlage WWK 19-53b

Auteur
A.R.Krijgsman
Datum
augustus 2019
Versie
1
Status
Concept

Handreiking
Projectbesluit Omgevingswet

Een handreiking om te komen van projectplan Waterwet tot project-besluit Omgevingswet

Conceptversie augustus 2019

Verkenning kerninstrument projectbesluit

- Stand van zaken april 2019
- kennis en handvaten ter voorbereiding op en na inwerkingtreding Omgevingswet, om met de projectprocedure en het instrument projectbesluit te gaan werken van te voorzien.
- waar ‘relevant’, verwijzingen naar artikelen opgenomen.
- niet bedoeld als complete ‘handreiking projectbesluit’, maar geeft wel bouwstenen die bevoegde gezagen eventueel kunnen gebruiken bij het maken van een eigen handreiking.

Toepassingsprofiel projectbesluit

Opbouw Projectbesluit Omgevingswet

Projectbesluit in DSO

I Projectbesluit

II Gewijzigde regels omgevingsplan (met Verbeelding)

III Artikelsgewijze toelichting regels omgevingsplan (facultatief)

A Besluit

Artikel 1: Projectbeschrijving
Artikel 2: Maatregelen ter voorkoming, beperking of compensatie van nadelige gevolgen project
Artikel 3: Tijdelijke maatregelen en voorzieningen
Artikel 4: Wijziging regels omgevingsplan
Artikel 5: Uitwerking / Flexibiliteit
Artikel 6: Participatie en zienswijzen
Artikel 7: Verplichte advisering

Kaart projectgebied: gebied waar permanente en tijdelijke maatregelen plaatsvinden

B Motivering en overwegingen Projectbesluit

1. Inleiding / context / plangebied
2. Aanleiding projectbesluit / nut en noodzaak
3. Bestaande situatie
4. Resultaten participatie en verkenning
5. Uitgangspunten en randvoorwaarden
6. Projectbeschrijving
7. Uitvoering projectbesluit
8. Verantwoording aan wet- en regelgeving en beleid
9. Het project en de kwaliteit van de fysieke leefomgeving
10. Maatregelen om effecten te beperken
11. Belangenafweging
12. Wijziging omgevingsplan: toelichting gewijzigde regels
13. Procedure en uitvoerbaarheid
14. Zienswijzen projectbesluit

BIJLAGEN, MER en onderzoeksrapporten

Gecoördineerd met:
- Uitvoeringsbesluiten
- Vergunningaanvragen
- Onderbouwing vergunningaanvragen

ARCADIS

Waterschap Rivierenland

waterschap limburg

Vragen???